Teknologiateollisuus

Teknologiateollisuuden lausunto eduskunnan ympäristövaliokunnalle Euroopan komission ehdotuksesta kriittisten raaka-aineiden säädöksestä (U 7/2023 vp)

Teknologiateollisuus kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa ja lausuu seuraavaa:

- Teknologiateollisuus näkee valtioneuvoston tavoin, että toimet kriittisten raaka-aineiden tuotantoketjujen monipuolistamiseksi ja kriittisten riippuvuuksien vähentämiseksi koko unionin laajuisesti ovat tärkeitä, sillä strategiset ja kriittiset raaka-aineet ovat välttämättömiä paitsi Euroopan unionin, myös kansalliselle huoltovarmuudelle, turvallisuudelle ja digivihreälle siirtymälle.
- Teknologiateollisuus haluaa muistuttaa valtioneuvoston tavoin siitä, että keskinäisriippuvuuksien maailmassa EU:n eriyttäminen globaaleista tuotantoketjuista ei ole realistista tai tavoiteltavaa. Pidämme valtioneuvoston tavoin tärkeänä, että strategisen autonomian vahvistamisen edellyttämien toimien tarkastelu tehdään EU:ssa kokonaisvaltaisesti myös vastuullisuuden näkökulmasta.
- Kannatamme valtioneuvoston toivetta siitä, että EU toimisi aktiivisesti erilaisilla yhteistyöfoorumeilla vaikuttaakseen kriittisten raaka-aineiden tuotantoketjujen monipuolistumiseen sekä edistääkseen kiertotalousratkaisujen käyttöä omavaraisuuden vahvistamisessa ja vahingollisten riippuvuuksien vähentämisessä.
- Tuemme valtioneuvoston näkemystä, jonka mukaan selkeät, laadukkaat ja kestoltaan kohtuulliset hallinnolliset menettelyt ovat olennainen tekijä vihreän siirtymän edistämisessä. Luvituksen osalta on tärkeää, että pystymme säilyttämään tasapainon kansallisten erityispiirteiden huomioon ottamisen ja eri jäsenmaissa sovellettavien menettelyjen yhdenmukaisuuden välillä, sillä se on perusedellytys reilulle kilpailulle ja tasapuoliselle toimintaympäristölle koko EU-alueella.
- Teknologoateollisuus näkee valtioneuvoston tavoin varmuusvarastoinnin lähtökohtaisesti kannatettavana, mutta toivomme Suomen tavoin, että varmuusvarastoinnissa varmistetaan yhteensopivuus Suomen huoltovarmuusjärjestelmän sekä muiden EU-aloitteiden, kuten sisämarkkinoiden hätäapuvälinettä koskevan lainsäädäntöpaketin (Single Market Emergency Instrument) kanssa.
- Teknologiateollisuus on muun elinkeinoelämän tavoin vaatinut, että ympäristöllisten investointihankkeiden lupaprosesseja sujuvoitetaan ja että käsittelylle asetetaan oikeudellisesti sitova määräaika. Ehdotuksemme sisältää yhden asiointikanavan ja 8 kuukauden enimmäiskeston viranomaiskäsittelyille.

  Teknologiateollisuus on valtioneuvon kanssa samaa mieltä siitä, että luvitukselle asetettavien enimmäismääräaikojen ja viranomaisten määräaikoihin myöntämien pidennysten tulisi olla oikeassa suhteessa siihen aikaan, jonka viranomaiset tarvitsevat asian käsittelemiseksi huolellisesti. Nähdäksemme komission ehdottamat määräajat ovat tässä suhteessa riittäviä varsinkin, jos samalla

otetaan käyttöön digitaalisia työkaluja sekä vahvistetaan lupaviranomaisten resursseja.

- Teknologiateollisuus kiinnittää valtioneuvoston tavoin huomiota toimijoille asetettujen velvoitteiden laajuuteen ja hallinnollisen taakan lisääntymiseen etenkin elinkeinovapauden ja omaisuuden suojan toteutumisen osalta sekä perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten näkökulmasta. Koska ehdotetuissa kiertotaloutta koskevissa artikloissa osoitettaisiin jäsenvaltioille ja toimijoille useita velvollisuuksia, pidämme tärkeänä, että niiden oikeasuhtaisuutta ja vaikutuksia sekä suhdetta muuhun sääntelyyn tarkastellaan yksityiskohtaisemmin ehdotuksen jatkokäsittelyssä. Huomautamme, että esimerkiksi komission vaikutusarviossa yrityksille kohdistuvien velvoitteiden taloudellinen arvo ja henkilötyömäärät ovat mielestämme huomattavasti aliarvioitu.

- Kiinnittäisimme valtioneuvoston tavoin huomiota komission ehdotuksen sisältämiin epätarkkuuksiin, kuten sanktioitavien rikkomusten määrittelyyn sekä komissiolle siirrettävien toimivaltuuksien laajuuteen.

- Lopuksi tuomme esiin tukemme Kaivosteollisuus ry:n valiokunnalle antamassa lausunnossa esiin nostettuihin huomioihin ja ehdotuksiin.

Helsingissä, kesäkuun 5 päivänä 2023

Teknologiateollisuus ry

Jussi Mäkinen

Johtaja, EU-regulaatio